

Folketingets partier

Oslo, 10. november 2018

SCANDINAVIAN STAR

Jeg skriver til Dem på egne vegne, som overlevende og pårørende fra 1990, på bakgrunn av meldinger om en mulig kommende forespørselsdebatt.

Det er til dags dato aldri etterforsket hvem som var reder for Scandinavian Star. Den opprinnelige avtale om koordinering i 1990 la ansvaret for dette temaet til Danmark. Da norsk politi gjenopptok etterforskningen i 2014, var det på bakgrunn av 1 års forberedende undersøkelser.

Oslopolitiets rapport fra disse undersøkelsene bekrefter at Danmark ikke har foretatt etterforskning av de forhold som berører eierskap, rederansvar, forsikring eller overdragelse:

Sjøforklaringen i Sjø- og handelsretten, politietterforskningene i Norge og Danmark, og granskningsutvalget, ser i stor grad til å bygge på samme kilder i og med at disse bygger på hverandres arbeid (Politirapport 2014, side 112)

Det er vårt klare inntrykk at partenes forklaringer i liten grad er søkt bekreftet gjennom alternative undersøkelser (Politirapport 2014, side 114)

På grunnlag av rapporten fra undersøkelsene i 2013 – 2014 anbefalte Oslos politimester i brev 13. juni 2014 til Riksadvokaten at etterforskningen burde gjenopptas:

Økonomiske forhold og eventuelle økonomisk motiv for å sette skipet i brann er i liten grad etterforsket, se rapportens pkt. 7 (det siktes her til Oslopolitiets prosjektrapport, Støttegruppen merknad). Rapporten viser at det har vært vanskelig å oppdrive dokumentasjon for skipets verdi ved overdragelsen, om skipet ble betalt, om prisen var i henhold til markedsverdi og om forsikringsforholdene innebar realitet. Dette tyder på at forholdene ikke ble etterforsket – eller i alle tilfeller at det ikke finnes dokumentasjon / notoritet for slike undersøkelser i sakens dokumenter

Politimesteren i Oslo, påtegning 13 juni 2014, side 2, avsnitt C: Alternative hypoteser – økonomisk motiv
<http://skagerrak.org/wp-content/uploads/2017/11/ptegning-politimester-sjvold-14-juni-2014-1.pdf>

Den norske Riksadvokaten besluttet å iverksette ny etterforskning som foreslått av Oslos politimester:

Riksadvokaten samtykker i iverksettelse av etterforskning i overensstemmelse med forslaget i påtegning av 13. juni d.å...

Riksadvokaten, 27. juni 2014, side 4, 3 avsnitt
<http://skagerrak.org/wp-content/uploads/2017/11/riksadvokatens-beslutning-27-juni-2014.pdf>

Bakgrunnen er at saken i liten grad er etterforsket opp mot økonomiske motiv for brannen, og/eller at det ikke finnes notoritet for beslutninger som ble tatt i saken herunder. Eksempelvis beslutningen om ikke å etterforske forsikringsforhold og hvorfor.

Politimesteren i Oslo, påtegning 13 juni 2014, side 2, avsnitt V: PMs vurdering – tilråding om ny etterforskning
<http://skagerrak.org/wp-content/uploads/2017/11/ptegning-politimester-sjvold-14-juni-2014-1.pdf>

Scandinavian Star hadde kaskoforsikring i Fjerde Sjø forsikringsselskab AS. Det norske Stortingets parlamentariske kommisjon (2015 – 2017), omtaler forsikringsoppgjøret i sin rapport. I avsnitt 10.1 om

kaskoforsikringen, side 88 – 89, omtales det en avkorting på ca 10 millioner dollar som fant sted ved forsikringsoppgjøret. Bakgrunnen for avkortingen er begrunnet slik:

Bakgrunnen for Fjerde Søs standpunkt var etter det opplyste at forsikringsselskapet mente at skadene skyldtes forhold som forsikringstakerne måtte bære ansvaret for, siden disse skadene kunne ha vært unngått. Det ble i denne sammenheng vist til at det ikke var blitt avholdt brannøvelser, at kapteinen gikk fra borde for tidlig, og at besetningen burde ha gjort mer for å forhindre brannspredning.

Rapport fra Stortingets kommisjon, Dok 18 (2016-2017), side 88

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/scandinavian-star/scandinavian-star-rapporten.pdf>

Forsikringen ble altså betydelig avkortet med henvisning til Rederiets og besetningens handlemåte før og under brannforløpet. Dette er forhold som inngår i betegnelsen «operasjonelle forhold» og dermed også «rederiansvaret», som dekker kommersiell og teknisk operasjon av skipet.

Forsikringsoppgjøret og økonomiske forhold kan altså ikke undersøkes uten at det samtidig vurderes hvem som var reder med ansvar for kommersiell og teknisk operasjon av Scandinavian Star.

På tross av dette ble den gjenåpnede etterforskingen i Norge avsluttet uten etterforskning eller vurdering av hvem som var reder for Scandinavian Star. Dette bekrefter Oslo politidistrikt i sin skriftlige vurdering fra februar 2017 av klagene på at etterforskingen ble henlagt:

Det er anført at man ikke i tilstrekkelig grad har etterforsket det operasjonelle ansvaret og rederiansvaret. Dette er forhold som en mener faller klart utenfor det mandat som er gitt i saken. Dette er videre forhold som er dekket av den danske saken og rettsprosessen som gikk mot rederiet og Kaptein Larsen i Danmark.

Også dette er forhold som tidligere er påklaget/begjært gjenopptatt og som den danske Riksadvokaten avslo i sin beslutning av 28. januar 2005. Det vises her til den danske Riksadvokat vurdering under særlig pkt 6.

Oslo politidistrikt, påtegning 17. februar 2017 v/ politiadvokat, side 43 av 43.

<http://skaqerrak.org/wp-content/uploads/2017/11/ptegning-politiet-innstilling-henleggelse-siste-side-17-februar-2017.pdf>

Hvordan kan norsk politi og Riksadvokat i 2014 hevde at økonomiske forhold, forsikring og eventuelle økonomisk motiv ikke tidligere er etterforsket, men i 2017 forklare at samme tema har vært unndratt etterforskingen fordi dette tidligere er vurdert i Danmark?

Når det operasjonelle ansvaret ble en sentral del av forsikringsoppgjøret, så skulle det selvsagt inngå i mandatet som den norske Riksadvokaten ga politiet i Oslo for ny etterforskning.

Med vennlig hilsen

Jan Harsem (sign)

JAN HARSEM

KONTOR: Gml. Drammens vei 227 • Asker sentrum / **POST:** Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

EPOST: jan@harsem.no / **TLF.:** +47-95 771199